

ВІДПОВІДАЛЬНЕ ЛІДЕРСТВО ЯК СКЛАДОВА СТРАТЕГІЇ СУЧАСНОГО АГРОБІЗНЕСУ

Актуальність і важливість досліджуваної теми насамперед пов'язані із зміною акцентів у баченні та мисленні управлінського персоналу, власників бізнесу, враховуючі реалії сучасного VUCA-світу. Прийняття ефективних управлінських рішень в турбулентному сучасному світі, основними характеристиками, якого є:

- нестабільність,
- невизначеність,
- складність,
- неоднозначність

потребують глибинних змін у світогляді управлінців. Слід наголосити, що зміна фокусу в управлінській практиці підприємств агробізнесу від адміністративних і економічних до соціально-економічних методів управління є сучасним must-have трендом.

Дослідження питань лідерства, умов, які сприяють формуванню і розвитку лідерських якостей, ключові компетенції відповідального лідерства виокреслені в наукових і практичних розробках відомих зарубіжних авторів: І. Адізеса, М.Армстронга, Л. Ечевееррія, Д. Канемана, А.Крола, Д. Максвелла, М.Стеньєра. Серед вітчизняних науковців і практиків, які розробляють це питання варто виділити Е.Ганцеву, В.Гончарова, Є.Прохорову, А.Сорокового, Л.Уманського.

Отже, відповідальне лідерство - це сучасна концепція управління людським потенціалом в епоху трансформаційних змін. Якщо класичний менеджмент передбачав систематичне підштовхування працівників до того, що керівник вважає необхідно робити, лідерство – це вести працівників за собою до спільної мети, надихати їх так, щоб вони самі хотіли робити те, що є необхідним. Лідерство ґрунтується на ідеалах творчості, проактивності, стратегічного мислення, довіри та поваги до людей тощо. Лідерство є одним з найдефіцитніших управлінських ресурсів, що повною мірою відчувається в умовах значних змін в Україні на всіх рівнях управління [4].

Відповідно до викликів сучасного бізнес-середовища великі аграрні вертикально інтегровані підприємства замкнутого циклу (агрохолдинги) прагнуть дотримуватись філософії ведення етичного бізнесу та бути соціально відповідальними.

Посилення деструктивних кризових явищ в економіці в цілому впливає на зміни в економічній і управлінській діяльності підприємств. Роль керівника як лідера, мотиватора, який своїми професійними та організованими діями, активною позицією вселяє впевненість у можливість виходу з кризової ситуації набуває неабиякого значення [1].

Відповідальне лідерство передбачає визначення і прийняття цілей діяльності та розвитку, як не насаджених ззовні, а які є власною пріоритетною потребою. Така концепція є досить важливою, оскільки саме така візія буде

сприяти ефективному досягненню окреслених цілей і планів. Розглядаючи відповідальне лідерство в агробізнесі варто акцентувати на важливості аналізу та врахування об'єктивних тенденцій функціонування і розвитку підприємств аграрного сектору, стану соціальної інфраструктури об'єднаних територіальних громад, соціальних взаємовідносинах між аграрним бізнесом і пайовиками, соціальних взаємовідносин між колегами, різними ієрархічними рівнями в межах аграрного підприємства. Ми цілком погоджуємось, що така вимога передбачає усвідомлення лідером сучасних загальнолюдських цінностей, формування ментальності, що відповідає кращим управлінським інституційним стандартам демократичної професійної, етичної, конкурентної, комунікативної та іншої діяльності [4].

Відповідальне лідерство – ступінь відповідальності перед собою, колегами, партнерами, громадою, суспільством. Це проактивна позиція, яка ґрунтується на необхідності здійснення гармонізації цілей та балансу інтересів всіх стейкхолдерів підприємств агробізнесу. Це не позиція очікування, а гнучка і системна діяльність щодо пошуку креативних рішень складних задач, які виникають перед агробізнесом в умовах турбулентного зовнішнього середовища. Необхідно підкреслити, що лише високомотивований персонал, який розуміє, що саме від його особистого внеску залежать результати загальної справи буде якісно і ефективно виконувати свої функціональні обов'язки. Отже, акцентування керівництва на важливості активної та ініціативної участі кожного працівника в справах підприємства є важливим мотивуючим чинником [2]. Варто зазначити, що відповідальне лідерство передбачає відповідальність за ті процеси, які відбуваються в усіх ланках агробізнесу, як в межах підприємства так і за його межами. Відповідальний лідер – це той, що розвиває потенціал кожного члена колективу і формує згуртовану і професійну команду, яка зможе ефективно працювати навіть без настанов і керівництва лідера.

Беручи до уваги сучасні особливості розвитку агробізнесу в Україні провідна роль відповідального лідерства полягає в здійсненні соціальної відповідальності. Важливо наголосити, що трансформаційні процеси, прискорення глобалізаційних тенденцій, підвищення конкуренції, подальша інтеграція України, розвиток українських агропромислових формувань, а також громадський тиск на них підвищують значення соціальної відповідальності для українського агробізнесу [3].

Так, соціальна роль і значення агробізнесу полягає в тому, що він може впливати на рішення економічних проблем на місцях за рахунок забезпечення умов для активізації економічної діяльності населення, збільшення обсягів сільськогосподарської продукції суб'єктами агробізнесу та зростання податкових надходжень до місцевого бюджету [5].

Підсумовуючи вищезазначене, варто наголосити, що серед пріоритетів в стратегії розвитку сучасного відповідального лідерства в агробізнесі є:

- готовність та здійснення креативних управлінських рішень, які розв'язують важливі, і в тому числі соціальні задачі;
- відповідальність не лише за прийняття управлінських рішень, а й наслідки їх реалізації;
- здатність бути відповідальним за прийняття управлінських рішень, навіть

непопулярних, але які направлені на загальне суспільне благо;

- прийняття відповідальності не лише за успішні результати, а й певні прорахунки і помилки;

- прийняття управлінських рішень, які в першу чергу розв'язують питання соціуму, а не власні амбіції лідера;

- врахування ціннісно-орієнтаційних установок співробітників та партнерів.

Список використаних джерел:

1. Кудлай В. Г. Особливості мотиваційної політики в умовах економічної кризи. *Інноваційні стратегії та моделі економічних трансформацій в умовах євроінтеграційних викликів* : матеріали міжнар. наук.-практ. Internet-конф. / М-во освіти і науки України, Нац. аерокосм. ун-т ім. М. Є. Жуковського «Харків. авіац. ін-т» [та ін.] ; [орг. ком.: Нечипорук М. В. (голова) та ін.]. Софія : Изд. на ВУЗФ «Св. Григорий Богослов», 2020. С. 47–49.
2. Кудлай В. Г. Партисипативне управління як чинник підвищення ефективності управління персоналом. *Управління соціально-економічними трансформаціями господарських процесів: реалії і виклики* : зб. тез доп. II Міжнар. наук.-практ. конф. / М-во освіти і науки України, Мукачів. держ. ун-т [та ін.] ; [орг. ком.: Феєр О. В. (голова) та ін.]. Мукачево : МДУ, 2020. С. 167–169.
3. Левківська Л. М., Харчишина О. В. Корпоративна соціальна відповідальність як складова стратегії підприємств агробізнесу. *Сталий розвиток сільських територій* : монографія / за ред. проф. Т. Зінчук, проф. Ю. Раманаускаса. Клайпеда: Вид-во Клайпедського університету; К.: «Центр учбової літератури», 2019. С. 308–317.
4. Модуль 1. Лідерство та ефективне управління 1.1. Сутність та вимоги до сучасного лідера. URL: <https://eduhub.in.ua/files/159610508441829.pdf>
5. Судеркін А. М. Соціальна відповідальність агробізнесу у розвитку сільської території. *Економіка та підприємництво* : зб. наук. пр. / М-во освіти і науки України, ДВНЗ «Київ. нац. екон. ун-т ім. Вадима Гетьмана» ; редкол.: І. М. Рєпіна (голов. ред.) [та ін.]. К. : КНЕУ, 2017. Вип. 38. С. 126–133.

Кулаков Є. В., здобувач вищої освіти

СВО бакалавр, ОПП Облік і оподаткування,

Науковий керівник – **Кривуля П. В.**, к.е.н, доцент,

доцент кафедри економіки і підприємництва,

Східноукраїнський національний університет імені Володимира Даля,

м. Сєверодонецьк

ЗАСАДИ ПРОПОРЦІЙНО-СТРУКТУРНОГО ПІДХОДУ ДО АНАЛІЗУ РАЦІОНАЛЬНОСТІ РЕГІОНАЛЬНИХ ОБСЯГІВ ЗАБУДОВИ ЖИТЛА ТА ПОДОЛАННЯ ДЕФІЦИТУ ДОСТУПНИХ МІСЦЬ ДЛЯ ЗАБУДОВИ

Метою розпочатого дослідження є дослідження механізмів утворення і аналізу дефіциту пропозиції землі під забудову житла, сутність якого запропоновано і показано у [4]. Будівельна галузь посідає одне з основних місць в економіці держави, вона створює основні фонди як виробничого, так і невиробничого характеру для функціонування всіх галузей національної економіки, забезпечує побутові, соціально-культурні потреби населення, сприяє створенню великої кількості нових робочих місць та реалізації продукції інших галузей народного господарства, які споживаються в процесі здійснення основної діяльності – будівництва [9]. Однак ефективність функціонування будівельної галузі залежить від державної політики щодо її підтримки та регулювання,